



2024/2842

14.11.2024

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/2842

ze dne 23. října 2024,

kterou se rozšiřuje působnost směrnice (EU) 2024/2841 na státní příslušníky třetích zemí oprávněně pobývajících v členském státě

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 79 odst. 2 písm. b) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽¹⁾,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) S cílem posílit výkon práv osob se zdravotním postižením na volný pohyb a zlepšit možnosti osob se zdravotním postižením cestovat do jiných členských států nebo tyto státy navštěvovat za účelem krátkodobého pobytu stanoví směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2841 ⁽³⁾ rámec společných pravidel a podmínek, včetně společného standardizovaného a přístupného formátu, pro evropský průkaz osoby se zdravotním postižením jako doklad o uznaném statusu osoby se zdravotním postižením nebo doklad o nároku na konkrétní služby na základě zdravotního postižení za rovných podmínek k jakýmkoliv zvláštním podmínkám nebo přednostnímu zacházení poskytovaným veřejnými orgány nebo soukromými subjekty v široké škále služeb, činností nebo zařízení, a to i v případech, kdy jsou poskytovány bezplatně, a pro evropský parkovací průkaz osoby se zdravotním postižením jako doklad o jejím uznaném právu na parkovací podmínky a zařízení vyhrazené pro osoby se zdravotním postižením v jiném členském státě, než ve kterém mají bydliště.
- (2) Článek 79 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) stanoví, že cílem činnosti Unie je mimo jiné zajistit spravedlivé zacházení pro státní příslušníky třetích zemí oprávněně pobývajících v členských státech. Na tomto základě by měl být stanoven soubor pravidel upřesňujících práva, ve vztahu k nimž je zajištěno rovné zacházení mezi osobami, na něž se vztahuje směrnice (EU) 2024/2841, a osobami, které jsou takovými státními příslušníky třetích zemí.
- (3) V souladu s čl. 67 odst. 2 Smlouvy o fungování EU se pro účely této směrnice s osobami bez státní příslušnosti zachází jako se státními příslušníky třetích zemí.
- (4) S cílem posílit dodržování rovného zacházení, začlenění a nediskriminace, a to i ve vztahu k příslušným povinnostem podle mezinárodního práva, pokud jde o osoby se zdravotním postižením, které jsou státními příslušníky třetích zemí oprávněně pobývajících v členském státě a na které se nevztahuje směrnice (EU) 2024/2841, a zaručit uznání jejich statusu osoby se zdravotním postižením nebo nároku na zvláštní služby na základě zdravotního postižení v celé Unii, čímž se rovněž zajistí účinná a plná účast a začlenění těchto osob do společnosti na rovnoprávném základě s občany Unie, je nezbytné uplatňovat pravidla, práva a povinnosti stanovené ve směrnici (EU) 2024/2841 na osoby se zdravotním postižením, které jsou státními příslušníky třetích zemí oprávněně pobývajících v členském státě a jejichž status osoby se zdravotním postižením nebo nárok na konkrétní služby na základě zdravotního postižení byl tímto členským státem uznán, jakož i případně na osoby, které je doprovázejí nebo jim pomáhají, včetně osobních asistentů, nebo na asistenční zvířata. Například na státní příslušníky třetích zemí, kteří požívají dočasné ochrany podle směrnice Rady 2001/55/ES ⁽⁴⁾ nebo požívají mezinárodní ochrany

⁽¹⁾ Úř. věst. C, C/2024/1981, 18.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1981/oj>.

⁽²⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 24. dubna 2024 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 14. října 2024.

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2841 ze dne 23. října 2024, kterou se zavádí evropský průkaz osoby se zdravotním postižením a evropský parkovací průkaz osoby se zdravotním postižením (Úř. věst. L, 2024/2841, 14.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2841/oj>).

⁽⁴⁾ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1347⁽³⁾, by se tato směrnice měla vztahovat za předpokladu, že oprávněně pobývají v členském státě a že jejich status osoby se zdravotním postižením nebo nárok na konkrétní služby na základě zdravotního postižení byl tímto členským státem uznán.

- (5) Všechna ustanovení směrnice (EU) 2024/2841 by se měla na základě této směrnice obdobně použít na státní příslušníky třetích zemí spadající do oblasti působnosti této směrnice.
- (6) Zejména, ačkoli by touto směrnicí neměla být dotčena platná pravidla Unie upravující mobilitu státních příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících v členském státě v rámci Unie, zajištěním vzájemného uznávání jejich statusu osoby se zdravotním postižením nebo nároku na konkrétní služby na základě zdravotního postižení ve všech členských státech by tato směrnice mohla usnadnit výkon práva uvedených osob pohybovat se nebo cestovat v rámci Unie za předpokladu, že již takové právo na mobilitu mají. Pokud se tyto státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou držiteli evropského průkazu osoby se zdravotním postižením nebo evropského parkovacího průkazu osoby se zdravotním postižením, pohybují nebo cestují legálně v rámci Unie, budou se na ně vztahovat vzájemně uznávaná práva podle této směrnice.
- (7) Členské státy by proto měly přijmout veškerá nezbytná opatření k zajištění toho, aby se pravidla stanovená ve směrnici (EU) 2024/2841 upravující evropský průkaz osoby se zdravotním postižením jako doklad o uznaném statusu osoby se zdravotním postižením a o nároku na konkrétní služby na základě zdravotního postižení a evropský parkovací průkaz osoby se zdravotním postižením jako doklad uznaného práva na parkovací podmínky a zařízení vyhrazené pro osoby se zdravotním postižením, která za stejných podmínek umožňují přístup ke zvláštním podmínkám nebo přednostnímu zacházení, pokud jde o služby, činnosti nebo zařízení, včetně těch, které nejsou poskytovány za úplatu, a k parkovacím podmínkám a zařízením nabízeným nebo vyhrazeným osobám se zdravotním postižením, jakož i případně osobám, které je doprovázejí nebo jim pomáhají, včetně osobních asistentů, bez ohledu na jejich státní příslušnost, nebo včetně asistenčních zvířat, vztahovala rovněž na státní příslušníky třetích zemí oprávněně pobývajících v členském státě. Poskytnutím práv těmto státním příslušníkům třetích zemí na přístup ke zvláštním podmínkám nebo přednostnímu zacházení nebo parkovacím podmínkám a zařízením vyhrazeným osobám se zdravotním postižením stejným způsobem, jakým je poskytován osobám, na něž se vztahuje směrnice (EU) 2024/2841, nejsou dotčena pravidla pro přijímání státních příslušníků třetích zemí na území členských států.
- (8) Členské státy se vyzývají, aby informace podle směrnice (EU) 2024/2841 poskytovaly státním příslušníkům třetích zemí se zdravotním postižením, na něž se vztahuje tato směrnice, v jazyce, jemuž rozumějí, nebo o němž se lze důvodně domnívat, že mu rozumějí.
- (9) U státních příslušníků třetích zemí se zdravotním postižením existuje zvýšené riziko, že budou vystaveni mnohonásobným formám diskriminace. V Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením se dále uvádí, že ženy a dívky se zdravotním postižením jsou vystaveny mnohonásobným formám diskriminace, a státy, které jsou její smluvní stranou, mají přijmout opatření, aby jim zajistily plné a rovné užívání všech lidských práv a základních svobod. Úmluva rovněž uznává obtížné podmínky, jimž čelí osoby se zdravotním postižením, které jsou vystavovány mnohonásobným a závažným formám diskriminace na základě rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního, etnického, domorodého nebo sociálního původu, majetku, rodu, věku nebo jiného postavení.
- (10) Povinnosti Komise podle článku 20 směrnice (EU) 2024/2841 by měly rovněž zahrnovat státní příslušníky třetích zemí spadající do oblasti působnosti této směrnice. Zpráva Komise uvedená ve zmíněném článku by měla rovněž obsahovat analýzu konkrétních situací znevýhodnění vyplývajících z diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám, kterou se rozumí diskriminace na základě kombinace zdravotního postižení a jakýchkoli jiných důvodů chráněných podle směrnic Rady 79/7/EHS⁽⁴⁾, 2000/43/ES⁽⁵⁾, 2000/78/ES⁽⁶⁾ nebo 2004/113/ES⁽⁷⁾, a to se zvláštním zaměřením na ženy a dívky se zdravotním postižením.

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1347 ze dne 14. května 2024 o normách, které musejí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu udělené ochrany, o změně směrnice 2003/109/ES a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (Úř. věst. L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj>).

⁽⁴⁾ Směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24).

⁽⁵⁾ Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22).

⁽⁶⁾ Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, 2.12.2000, s. 16).

⁽⁷⁾ Směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37).

- (11) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“) a ke Smlouvě o fungování EU, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.
- (12) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.
- (13) Jelikož cíle této směrnice, totiž rozšíření působnosti pravidel, práv a povinností podle směrnice (EU) 2024/2841 na osoby se zdravotním postižením, které jsou státními příslušníky třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě a na které se nevztahuje směrnice (EU) 2024/2841, jakož i na osoby, které je doprovázejí nebo jim pomáhají, včetně osobních asistentů, nebo na asistenční zvířata, čímž se rovněž usnadňují jejich možnosti cestovat do jiných členských států a pohybovat se v nich, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy z důvodu rozsahu a účinků opatření, kterým se vytváří rámec společných pravidel a podmínek, ale spíše jej může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Pravidla, práva a povinnosti stanovené ve směrnici (EU) 2024/2841 se vztahují na státní příslušníky třetích zemí oprávněně pobývajících v členském státě, na které se uvedená směrnice nevztahuje a jejichž status osoby se zdravotním postižením nebo nárok na konkrétní služby na základě zdravotního postižení nebo práva na parkovací podmínky a zařízení vyhrazené pro osoby se zdravotním postižením byly uznány členským státem jejich bydliště, jakož i na osoby, které je doprovázejí nebo jim pomáhají, včetně osobních asistentů ve smyslu čl. 3 bodu 4 uvedené směrnice, nebo na asistenční zvířata ve smyslu článku 3 bodu 8 uvedené směrnice.

Článek 2

Pro účely této směrnice se „státním příslušníkem třetí země“ rozumí každá osoba, která není občanem Unie ve smyslu čl. 20 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

Článek 3

Touto směrnicí nejsou dotčena platná pravidla upravující mobilitu státních příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících v členském státě v rámci Unie.

Článek 4

Členské státy mohou přijmout opatření, aby vyhověly zvláštním jazykovým potřebám státních příslušníků třetích zemí, případně i prostřednictvím usnadněním jazykového porozumění.

Článek 5

Článek 20 směrnice (EU) 2024/2841 zahrnuje státní příslušníky třetích zemí, kteří spadají do oblasti působnosti této směrnice.

Článek 6

1. Členské státy do 5. června 2027 přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. Znění těchto předpisů sdělí neprodleně Komisi.

Použijí tyto předpisy od 5. června 2028.

2. Předpisy podle odstavce 1 přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 7

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 8

Tato směrnice je určena členským státům v souladu se Smlouvami.

Ve Štrasburku dne 23. října 2024.

Za Evropský parlament
předsedkyně
R. METSOLA

Za Radu
předseda
ZSIGMOND B. P.
